

1951

ΤΕΥΧΟΣ 5 / 2006

το φυλλαράκι

Περιβαλλοντικές ευαισθησίες

Φύση
Γνώση
Προστασία

Υπό την αιγίδα του ΥΠΕΠΘ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ

ALPHA BANK

Τα εκουπίδια αν μειώσουμε,
τη φύση θα γλιτώσουμε

1^ο

Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο
της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης

το φυλλαράκι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (ΕΕΠΦ)

Νίκης 20, 105 57, Τηλ: 210-3224 944, Fax: 210-3225 285

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: hspn@hol.gr, Ιστοθέση: www.eepf.gr

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) είναι η παλαιότερη περιβαλλοντική Μη Κυβερνητική Οργάνωση στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1951. Έχει ως αποστολή της να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί, τόσο τους Έλληνες, όσο και αυτούς που αγαπούν την Ελλάδα, για τη φυσική κληρονομιά της χώρας μας και να δραστηριοποιείται για την προστασία της.

Η ΕΕΠΦ συνετέλεσε στη δημιουργία των περισσότερων Εθνικών Δρυμών και πολλών άλλων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, καθώς και στην υπογραφή από τη χώρα μας της Συνθήκης του Ramsar για την προστασία των υγροτόπων. Πρωτοστάτησε, επίσης, στις προσπάθειες προστασίας απειλούμενων ειδών, όπως η Μεσογειακή φώκια, η Αρκούδα και η Θαλάσσια χελώνα.

Για το έργο της έχει τιμηθεί από την Ακαδημία Αθηνών, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ίδρυμα Ford.

Δραστηριοποιείται σήμερα σε τέσσερις άξονες: περιβαλλοντική εκπαίδευση, προγράμματα προστασίας της Φύσης, παρεμβατική προστασία και γενικότερη ευαισθητοποίηση του κοινού.

Η ΕΕΠΦ διοικείται από 10 μέλη Διοικητικό Συμβούλιο, που εκλέγεται στην ετήσια Γενική Συνέλευση από τα μέλη της.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 3 €

Στα συμμετέχοντα σχολεία στα προγράμματα της ΕΕΠΦ, στους Υπεύθυνους Π.Ε. των Νομών, στα ΚΠΕ και τις Εθελοντικές Ομάδες, διατίθεται δωρεάν

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΦΙΣΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΕΠΦ

Συντακτική Επιτροπή έκδοσης:

Πρόεδρος:

Μαρία Ρουσομουστακάκη

Μέλη:

Αλίκη Βαβούρη

Αλέξια Νικηφοράκη

Διονυσία Παπαδοπούλου

Σταμάτης Σκαμπαρδώνης

Γεωργία Φέρμελη

Κλεοπάτρα Χατζηκώστα

Γραμματέας:

Γάνος Μαθιουδάκης

Εκδότης-Υπεύθυνος ύλης:

Μαρία Ρουσομουστακάκη

Επιμέλεια:

Μαρία Ρουσομουστακάκη, Αλίκη Βαβούρη

Καλλιτεχνική Επιμέλεια:

Άννα Κατσουλάκη

Παραγωγή-Εκτύπωση

Γραφικές Τέχνες ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.

Ιδιοκτήτης:

Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ)

Περιεχόμενα

■ Editorial – «Τα σκουπίδια αν μειώσουμε, τη φύση θα γλιτώσουμε»	1
■ ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	2-25
■ Βαλέτιο Γυμνάσιο Ίου: «Το Ανακυκλωσέπουλο ταξιδεύει στην Ίο»	2
■ Δημοτικό Σχολείο Λυκαβητού Κύπρου: «Ποταμός Πεδιαίος Προστασία και ανάδειξή του»	4
■ 1ο Νηπιαγωγείο Μετσίσιων: «Από πού είσαι σκουπιδάκι»	6
■ Ελληνικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης: «Διαχείριση απορριμμάτων – Τίποτε δεν είναι για πέταμα»	8
■ 5ο Νηπιαγωγείο Κεραταίνιου: «As μειώσουμε τα σκουπίδια – Μαγειρέματα χωρίς σκουπίδια»	10
■ Μουσικό Σχολείο Καβάλας: «Πες το σε ένα τραγούδι»	12
■ 1ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου: «ΟΧ, δε βαριέσαι αδελφέ...»	14
■ Δημοτικό Σχολείο Χιθιομοδίου: «Τα απορρίμματα»	16
■ Γυμνάσιο Κολλεγίου Αθηνών: «Διαχείριση αστικών λυμάτων – Επιπτώσεις στο Σαρωνικό»	18
■ Δημοτικό Σχολείο Άργους Καθύμνου: «Διαχείριση απορριμμάτων – Τίποτε δεν είναι για πέταμα»	20
■ Γυμνάσιο Γαργαλιάνων: « www.go-recycle.gr – Εγώ συμμετέχω στην ανακύκλωση»	22
■ Μουσικό Σχολείο Καθαμάτας: «Μην πετάξεις τίποτα»	24
■ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (ΑΦΙΣΕΣ)	26-27
■ Δημοτικό Λιμνοχωρίου: «Διαχείριση απορριμμάτων – Τίποτε δεν είναι για πέταμα. Μακετοπαράμυθι για μικρούς και μεγάλους»	26
■ Ιδιωτικό Γυμνάσιο «Η Ελληνική Παιδεία»: «Προστασία και ανάδειξη φυσικών χώρων. Δόσος Συγγρού: Ανάδειξη ή περιθωριοποίηση»	26
■ Δημοτικό Σχολείο Ζυγού Καβάλας: «Απορρίμματα – Ανακύκλωση»	26
■ Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουήλων: «Τίποτα δεν είναι για πέταμα»	27
■ 6ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης: «Ανακυκλώνω γιατί γνωρίζω»	27
■ 3ο Γυμνάσιο Αιγίου: «Ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση»	27
■ Δημοτικό Σχολείο Πύλης Τρικάλων: «Φύση χωρίς σκουπίδια»	27
■ Ομάδες Εργασίας / Εργαστήρια	28
■ Ψηφίσματα από τις Ομάδες Εργασίας	30
■ Δείγματα αξιολογήσεων από εκπαιδευτικούς, μαθητές και μαθήτριες	31
■ Συντελεστές Διοργάνωσης Συνεδρίου	32

«Τα σκουπίδια αν μειώσουμε, τη φύση θα γλιτώσουμε»

Θέμα Συνεδρίου, φωνή διαμαρτυρίας, μήνυμα ελπίδας,
διεκδίκηση δικαιώματος σε ένα πιο καθαρό περιβάλλον

Ήταν όλα αυτά το Συνεδρίό μας. Το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης, που έγινε στο Athens Hilton, στις 25 Νοεμβρίου 2006.

Ήταν 214 μαθητές, μαθήτριες και εκπαιδευτικοί από όλες τις βαθμίδες (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια) που ήρθαν από όλη την Ελλάδα, ακόμα και από την Κύπρο, για να παρουσιάσουν τις δράσεις τους και να συμμετέχουν σε προεδρεία, σε δρώμενα και σε ομάδες εργασίας με θέματα σχετικά με τα απορρίμματα και το καθαρό περιβάλλον από όπου και βγήκαν προτάσεις και ψηφίσματα.

Ήταν ένα Συνέδριο που ισορρόπησε με απίστευτη ακρίβεια ανάμεσα στη δροσιά και στη σοβαρότητα. Στο δροσερό νεανικό λόγιο που όμως δεν κραυγάζει. Στη σοβαρότητα που δε σημαίνει ταυτόχρονα κατ'ήφεια και δεν είναι προνόμιο μόνο της μεγαλύτερης ηλικίας, αλλά μπορεί να είναι αποτέλεσμα γνώσης μέσω παιδείας. Και τότε η δροσερή αυτή φωνή μπορεί να μιλήσει μέσα από ένα δρώμενο ενός Νηπιαγωγείου όπως το «Μαγειρέματα χωρίς σκουπίδια», μέσα από μια σχεδόν επιστημονική ανακοίνωση ενός Δημοτικού Σχολείου με θέμα «Πεδιαίος Ποταμός - προστασία και ανάδειξή του», αλλά ακόμα και μέσα από τη δημιουργία ενός συστήματος στο Διαδίκτυο ενός Κολλεγίου που εκπέμπει μήνυμα για τη «Διαχείριση των απορριμμάτων, τίποτα δεν είναι για πέταμα».

Το Συνέδριο το είχαμε ονειρευτεί πολλά χρόνια πριν, όταν μέσα από τα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης και ιδιαίτερα μέσα από το Πρόγραμμα «Φύση Χωρίς Σκουπίδια», βλέπαμε τις καταπληκτικές δουλειές που γινόταν στα σχολεία.

Για να γίνει αυτό το όνειρο πραγματικότητα, συνεργάστηκαν πολλοί. Εκπαιδευτικοί, ειδικοί επιστήμονες, εθελοντές που το πίστεψαν και δούλεψαν με υπευθυνότητα αλλά και πρωτόγνωρο ενθουσιασμό. Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που το έθεσε υπό την αιγίδα του. Και βέβαια δε θα μπορούσε να γίνει αν δεν είχαμε την οικονομική στήριξη της ALPHA BANK, που έχει υιοθετήσει την ιδέα μιας Φύσης Χωρίς Σκουπίδια, ενός καθαρού περιβάλλοντος. Όμως ακόμα και αν υπήρχαν όλα αυτά, η δική μας επιθυμία, η στήριξη του Υπουργείου, ο χορηγός, το συνέδριο δε θα μπορούσε να γίνει, χωρίς το δάσκαλο και το μαθητή. Χωρίς αμφιβολία, όλα όσα μας είπαν οι μαθητές, δεν τα ετοίμασαν μόνοι τους. Είχαν ένα δάσκαλο οδηγητή, να τους δείξει το δρόμο. Ένα δάσκαλο που χρησιμοποίησε τον ελεύθερο χρόνο του για να δουλέψει μαζί τους το περιβαλλοντικό πρόγραμμα. Ένα δάσκαλο που τους έμαθε να σκέφτονται και να διεκδικούν ένα καλύτερο κόσμο. Τυχεροί όσοι έχουν τέτοιους δασκάλους. Τυχεροί όμως και οι δάσκαλοι που έχουν μαθητές πρόθυμους να ακούσουν.

Στο Συνέδριο έδειξαν τι μπορούν να πετύχουν δάσκαλοι και μαθητές, όταν μέσα από τη γνώση, την παιδεία, διεκδικούν έναν καλύτερο κόσμο. Κι όταν τέτοιοι μαθητές έρχονται σε ένα Συνέδριο να μας μιλήσουν, εμείς οι μεγάλοι σωμαίνουμε και ακούμε...

Μίλησαν για σκουπίδια... Έδειξαν πως δεν είναι όλα για

πέταμα, πως πληγώνουν τη φύση, πληγώνουν τα ποτάμια μας, τις θάλασσές μας, τη χώρα μας. Ένα καθαρό περιποιημένο σπίτι μιλάει για το νοικοκύρη του. Μια καθαρή χώρα στέλνει μήνυμα πολιτισμού. Ένας λαός που φροντίζει το περιβάλλον, εκπέμπει πολιτισμό.

Επιστολές έστειλαν ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γ. Καλλός και ο Υπουργός Πολιτισμού κ. Γ. Βουλγαράκης και τους ευχαριστούμε. Επίσημοι ήρθαν αρκετοί. Μα οι μεγάλοι επίσημοι ήταν τα παιδιά. Ανάμεσά τους και τρία κορίτσια, σημερινές φοιτήτριες, που πριν λίγα χρόνια είχαν λάβει μέρος σε περιβαλλοντικά προγράμματα. Ήταν τα κορίτσια της αφίσας του Συνεδρίου που ήρθαν για να επιβεβαιώσουν πως ο καλός καρπός που σπέρνουμε στις μικρές ηλικίες δεν πάει χαμένος. Αποτελεί επένδυση στο μέλλον αυτού του τόπου. Στο μέλλον των παιδιών μας.

Το τεύχος αυτό είναι αφιερωμένο στο Μαθητικό Συνέδριο. Όσα μας είπαν τα παιδιά θα τα βρείτε στις σελίδες που ακολουθούν. Εδώ αρκεί μια φράση, αποσπασμένη από το τέλος ενός από τα ψηφίσματά τους:

Σ' αυτό τον όγκο σκουπιδιών που μας σκεπάζει, η κατάληψη δεν είναι αυτοσκοπός. Πρέπει να βρούμε ένα πέρασμα να βγάλει απ' το σκοτάδι του αδιέξοδου στο φως...

ΜΑΡΙΑ ΡΟΥΣΣΟΜΟΥΣΤΑΚΑΚΗ

Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης
Λέκτορας του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Προφορικές ανακοινώσεις
Σελ.: 2 – 25

Το Ανακυκλωσόπουλο ταξιδεύει στην Ίο

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Μαστοράκος Ν., Μήτου Μ., Στρατής Ι.

Συντονιστές εκπαιδευτικοί

Κανακίδου Α.

Σχολείο

Βαλέτειο Γυμνάσιο Ίου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια το ανακυκλωσόπουλο ταξιδεύει συχνά στην Ίο συμβουλευόντας και βοηθώντας τα μέλη της περιβαλλοντικής ομάδας του Γυμνασίου Ίου σε δράσεις και δραστηριότητες για καθαρό και όμορφο περιβάλλον.

Το ανακυκλωσόπουλο επισκέπτεται για άλλη μία φορά την Ίο και μαζί με τα μέλη της περιβαλλοντικής ομάδας του Βαλέτειου Γυμνασίου Ίου πραγματοποιούν ένα σύντομο ταξίδι στο παρελθόν για να δουν μαζί σε ποιες δράσεις έχουν συμβάλει για τη διατήρηση ενός καθαρού περιβάλλοντος στο νησί τους και να σχεδιάσουν τις μελλοντικές τους περιβαλλοντικές παρεμβάσεις. Τα μέλη της περιβαλλοντικής ομάδας του Γυμνασίου Ίου σε μία φανταστική διαλογική συζήτηση με το ανα-

Μαθητές του Βαλέτειου Γυμνασίου Ίου.

κυκλωσόπουλο κάνουν μία ανασκόπηση των περιβαλλοντικών δράσεων στις οποίες έχουν συμμετάσχει τα τελευταία χρόνια προκειμένου να συμβάλουν στη διατήρηση του καθαρού περιβάλλοντος στην Ίο. Η διαλογική συζήτηση συνοδεύεται από φωτογραφικό υλικό με τις δραστηριότητες των μαθητών όπως τη συμμετοχή τους στην καθαριότητα ακτών της Ίου, τη δεντροφύτευση, τη συμβολή τους σε θέματα ανακύκλωσης, τη διοργάνωση περιβαλλοντικών ημερίδων για την ευαισθητοποίηση των κατοίκων του νησιού.

Συλλογή απορριμμάτων στην ακτή «Γουλιός» από τους μαθητές του Βαθέτειου Γυμνασίου'λου.

Από την παρουσίαση του Βαθέτειου Γυμνασίου'λου στο Συνέδριο

Ποταμός Πεδιαίος – Προστασία και ανάδειξή του

Από την παρουσίαση του
1ου Δημοτικού Σχολείου
Λυκαβητού Κ.Β. Λευκωσίας
στο Συνέδριο

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Μιραλλιάς Α., Χούρη Α., Κωνσταντινίδου Π.

Συντονιστές εκπαιδευτικοί

Κουτσουλίδου Λ., Παναγή Α.

Σχολείο

Δημοτικό Λυκαβητού Κ.Β. Λευκωσία, Κύπρος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα της ανακοίνωσης είναι «Πεδιαίος ποταμός: προστασία και ανάδειξη του». Το Δημοτικό Σχολείο Λυκαβητού, στο πλαίσιο του προγράμματος Οικολογικά Σχολεία, συνεργάστηκε με άλλα δέκα σχολεία της κεντρικής περιοχής Λευκωσίας για τη μελέτη του ποταμού Πεδιαιού. Σκοπός ήταν να εντοπιστούν τυχόν εστίες ρύπανσης του ποταμού και να γίνουν εισηγήσεις προς τους υπεύθυνους δημάρχους για την προστασία και ανάδειξη του ποταμού. Σκοπός επίσης ήταν να εμπλακεί και να ευαισθητοποιηθεί όλη η κοινότητα για το πρόγραμμα. Η περιοχή του ποταμού χωρίστηκε σε έντεκα μέρη, έτσι ώστε κάθε σχολείο να μελετήσει μια περιοχή. Έγιναν επισκέψεις από τα σχολεία στην περιοχή που τους αντιστοιχούσε και μελετήθηκε ο χώρος. Αφού εντοπίστηκαν και φωτογραφήθηκαν οι εστίες ρύπανσης, καταγράφηκαν οι παρατηρήσεις των παιδιών του κάθε σχολείου. Στη συνέχεια, επιδόθηκε ένα υπόμνημα προς τους υπεύθυνους δημάρχους και την πρόεδρο της επιτροπής περιβάλλοντος της βουλής, με τις εισηγήσεις των σχολείων για την προστασία και ανάδειξη του ποταμού. Η περιβαλλοντική μελέτη τελείωσε με μία εκδήλωση στην οποία παρέστησαν δήμαρχοι, βουλευτές και άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, φτιάχτηκε πανό με ζωγραφιές από κάθε σχολείο, σχετικό με τη μελέτη τους. Όλη η εργασία των σχολείων υπάρχει σε σχετικό βιβλίο.

Ο ποδηλατόδρομος παράθια του Πεδιαιού

Το νανό «Ταξιδευτής»

Το θέατρο «Πλάσματα του νερού»

Από που είσαι σκουπιδάκι

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Τζαβάρα Μ., Τσίρτου Η., Ευθυμίου Α.,

Φρεμεντίτη Κ., Μοσχόπουλος Γ.

Συντονίστριες εκπαιδευτικοί

Κοσκοχού Α. /Μιχαλοπούλου Σ.

Σχολείο

1ο Νηπιαγωγείο Μελισσίων

Από την παρουσίαση του 1ου ►

Νηπιαγωγείου Μελισσίων στο Συνέδριο

Μαθητές του 1ου Νηπιαγωγείου Μελισσίων

▼ στέκονται δίπλα στον κάδο ανακύκλωσης μπαταριών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μέσα σ' ένα κάδο σκουπιδιών μία παρέα παιδιών ανακαλύπτει ανάμεσα στα διάφορα οικιακά απορρίμματα και μερικές μπαταρίες. Προφανώς εκείνοι που τις είχαν πετάξει δεν γνώριζαν ή δεν νοιαζόταν. Ίσως να μην ήξεραν πως τα υλικά των μπαταριών είναι σημαντικοί ρυπογόνοι παράγοντες τόσο για το έδαφος όσο και για τα υπόγεια νερά. Ίσως να αγνοούσαν το γεγονός πως πρόκειται για τοξικούς παράγοντες που συσσωρεύονται στο περιβάλλον και απειλούν την αλυσίδα της διατροφής. Ίσως να αδιαφορούσαν για το γεγονός ότι η απόρριψη των μπαταριών στο περιβάλλον αποτελεί σπατάλη πόρων και ενέργειας. Ίσως να ληπόταν τον κόπο της αναζήτησης του κατάλληλου κάδου απόρριψης. Τα παιδιά όμως ξέρουν... Ξέρουν πως οι μπαταρίες αποτελούν περιβαλλοντική απειλή. Ξέρουν πως είναι δυνατόν να ανακυκλωθούν. Ξέρουν πως η διαδικασία της ανακύκλωσης είναι η μόνη λύση για την προστασία της φύσης και του περιβάλλοντός μας. Ξέρουν πως κοντά ή μακριά κάπου υπάρχει ο κατάλληλος κάδος ανακύκλωσης μπαταριών. Ξέρουν, τέλος, πως το θέμα μας αφορά ΟΛΟΥΣ.

Διαχείριση απορριμμάτων – Τίποτα δεν είναι για πέταμα

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Κογκαλίδης Κ., Μπρέζας Α., Κακκάβα Λ.,

Γκούβα Δ., Ταρτίρη Στ.

Συντονιστές εκπαιδευτικοί

Μπίζα Ε., Μαρκέλης Η.

Σχολείο

Ελληνικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων στην Ελλάδα έχει φθάσει σε οριακό σημείο και χρήζει άμεσης επίλυσης. Ολοένα και περισσότεροι δήμοι οδηγούνται σε αδιέξοδο όντας αντιμέτωποι με τον υπερκορεσμό των χωματερών και την αδυναμία διαχείρισης των απορριμμάτων τους. Για τους παραπάνω λόγους το σχολείο μας ξεκίνησε μία σειρά από ενέργειες οι οποίες αποσκοπούν στη σωστή ενημέρωση και στην ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα περιβαλλοντολογίας αλληλά και στην ενεργό συμμετοχή των κατοίκων στην επίλυση του προβλήματος των σκουπιδιών. Επιπλέον στόχος είναι η ενημέρωση των Ελλήνων σε περιβαλλοντολογικά ζητήματα, η αναγνώριση της σημαντικότητας που έχει η ανάπτυξη οικολογικής συνειδήσεως σε όλους μας καθώς και η δημιουργία προτάσεων για την επίλυση ανάλογων προβλημάτων που πιθανότατα αντιμετωπίζουν άλλοι δήμοι. Η δράση του σχολείου μας χωρίστηκε σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση ξεκίνησε με έρευνα και άντληση πληροφοριών για τα μέρη στα οποία αντιμετωπίζει πρόβλημα ο δήμος μας και συνέχισε με έρευνα από τα παιδιά για τις μεθόδους ανακύκλωσης υλικών. Στη δεύτερη φάση δημιουργήθηκε ένα σύστημα στο Διαδίκτυο με το όνομα «ανακυκλωώρα», το οποίο περιέχει τράπεζα πληροφοριών με θέμα την ανακύκλωση. Σ' αυτό δημιουργήθηκαν παιχνίδια με θέμα την οικολογία μέσω των οποίων μπορεί κάποιος να μάθει παίζοντας.

Δεν αρκεί μόνο να γνωρίζουμε τι είναι η ανακύκλωση...
Πρέπει και να την εφαρμόζουμε!

Αφίσα προβολής της δράσης του σχολείου μας

Από την παρουσίαση του Ελληνικού Κολλεγίου Θεσσαλονίκης στο Συνέδριο

Καλωσήρθατε στην
ανακυκλοχώρα

Κύριο Μενού

Αρχική

- Αρχική
- Η Ανακύκλωση
- Παιχνίδια
- Η ομάδα μας
- Επικοινωνία

ΕΙΣΟΔΟΣ

Χρήστης:

Κωδικός:

Να με θυμάσαι!

Είσοδος

**Ξεχάσατε τον
κωδικό σας;
Δεν έχετε
λογαριασμό
Εγγραφή**

Καλωσορίσατε στον κόσμο της Ανακύκλωσης!

Εδώ μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με το σημαντικό πρόβλημα των σκουπιδιών, τα υλικά που μπορούμε να ανακυκλώσουμε καθώς και τα οφέλη που μας παρέχει η ανακύκλωση. Επιπλέον μπορείτε να μάθετε παίζοντας με τα παιχνίδια του δικτυακού μας τόπου! Απαντήστε στις ερωτήσεις του Quiz, λύστε τα σταυρόλεξα και αξιολογήστε τις γνώσεις που έχετε σε ότι αφορά το τη μόλυνση του περιβάλλοντος και την ανακύκλωση των σκουπιδιών.

ΚΑΛΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ!

αναζήτηση...

ΓΚΑΛΟΠ

Ανακυκλώνετε τα
απαρτήματα του
σπιτιού σας;

- Καθόλου
- Λίγες φορές
- Αρκετές φορές
- Πολλές φορές
- Πάντα

Ψηφίστε

Αποτελέσματα

ΧΡΗΣΤΕΣ ONLINE

© 2007 Η Ανακυκλοχώρα μας

Η Ανακυκλοχώρα είναι ένα σύστημα που δημιουργήθηκε από τους μαθητές του **Ελληνικού Κολλεγίου**
Για πληροφορίες σχετικά με το λογισμικό που χρησιμοποιείται **πατήστε εδώ**.

As μειώσουμε τα σκουπίδια

Θεατρικό παιχνίδι: «Μαγειρέματα χωρίς σκουπίδια»

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

13 μαθητές-13 μαθήτριες

Συντονίστρια εκπαιδευτικός

Ασιώπη Ε.

Σχολείο

5ο Νηπιαγωγείο Κερασινίου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με στόχο την προστασία της φύσης και τη λήψη μέτρων για την επίτευξη αυτού του στόχου, επιλέξαμε να ασχοληθούμε με τα απορρίμματα που προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες. Ξεκινώντας από το χώρο του σχολείου μας (τοπικό περιβάλλον), θα επεκταθούμε σε ανώτερα επίπεδα (σπίτι, στην πόλη, στη χώρα μας, γη μας). Ο στόχος θα επιτευχθεί με μια σειρά από μεθόδους σύμφωνες με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των παιδιών. Με το ίδιο σκεπτικό επιλέχθηκαν τα υλικά, η μεθοδολογία και οι διδακτικές ενέργειες. Στην αλληλαγή στάσεων ζωής και στην απόκτηση μιας νέας φιλοσοφίας για τη σωστή διαχείριση των απορριμμά-

των και τη μείωσή τους συμβάλλουν: Ο διαχωρισμός των απορριμμάτων, η ανακύκλωση χαρτιού, μπαταριών, η συγκέντρωση οργανικών απορριμμάτων και λιπασματοποίησή τους, ο έλεγχος συσκευασιών και η επιλογή ανάλογων ειδών συσκευασίας, η επαναχρησιμοποίηση και ο τρόπος συσκευασίας για προσωρινή αποθήκευση των απορριμμάτων. Θα αξιολογηθεί ο βαθμός συμμετοχής των παιδιών, η αλληλαγή στον τρόπο σκέψης τους σχετικά με τα απορρίμματα και τη διαχείρισή τους, η επιθυμία για περαιτέρω ενασχόλησή τους με το θέμα, καθώς επίσης και η ενεργός ή μη συμμετοχή των γονέων των παιδιών.

Επιστέγασμα της δραστηριότητάς μας θα θέλαμε να αποτελέσει η παρουσίαση στο 1ο Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο της «Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης», μέρος της δουλειάς μας με θέμα: «Μαγειρέματα χωρίς σκουπίδια»

Τα παιδιά θα μας προσκαλέσουν για φαγητό, ετοιμάζοντας ένα τραπέζι, με σκοπό να μας δείξουν ότι μπορούμε στην καθημερινή μας μεσημεριανή δραστηριό-

τητα να ελαχιστοποιήσουμε τα απορρίμματα που καταλήγουν στη χωματερή. Θα στρώσουν το τραπεζομάντιλο, θα βάλουν αντί για χαρτοπετσέτες υφασμάτινες πετσέτες και θα χρησιμοποιήσουν μαχαιροπήρουνα, πιάτα και ποτήρια (όχι π्लाστικά). Το τραπέζι θα περιλαμβάνει εκτός από το κυρίως φαγητό, σαλάτα εποχής, τυρί, ψωμί, ελιές και φρούτα. Κατά την αγορά των παραπάνω έχει ληφθεί μέριμνα, ώστε τα υλικά να πληρούν προδιαγραφές τέτοιες ώστε να βοηθούν στη μείωση των σκουπιδιών π.χ. το ψωμί σε χαρτοσακούλα, τα ψώνια σε δίχτυ. Όταν «τελειώσει» η «ώρα του φαγητού» κάθε τι θα πηγαίνει στη σωστή θέση: Οι πετσέτες για πλύσιμο, το πλαστικό από τη συσκευασία του τυριού στη συλλογή με τα πλαστικάκια που επαναχρησιμοποιούνται ή δίνονται στον αυγουλά της λαϊκής! Η χαρτοσακούλα του ψωμιού στην ανακύκλωση χαρτιού, τα τενεκεδάκια από το αναψυκτικό στην ανακύκλωση αλουμινίου, τα οργανικά υπολείμματα των τροφών για λίπασμα. Οι τυχόν σακούλες θα φυλάχτούν ή για επαναχρησιμοποίηση ή για να χρησιμοποιηθούν ως γάντια στις κηπουρικές εργασίες. Τα παιδιά εξηγούν τις ενέργειες τους σε κάθε στάδιο της παρουσίας.

«Μαγειρέματα χωρίς σκουπίδια»
5ο Νηπιαγωγείο Κερατσινίου

Από την παρουσίαση του 5ου Νηπιαγωγείου Κερατσινίου στο Συνέδριο

Πες το σε ένα τραγούδι

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ζούμε σε μια πολύ όμορφη πόλη την Καβάλα. Η πόλη μας όμως αντιμετωπίζει, όπως και οι υπόλοιπες πόλεις της Ελλάδας, σοβαρό πρόβλημα από τη ρύπανση των σκουπιδιών. Η κατάσταση αυτή μας έχει ευαισθητοποιήσει και θα θέλαμε, με ένα ευχάριστο τρόπο να παρουσιάσουμε τις απόψεις μας. Οι γειτονιές αλλά και το κέντρο της πόλης έχει πάρει μια άσχημη όψη η οποία εμποδίζει την ανάπτυξη της ομορφιάς της. Οι σκουπιδότοποι που στεφανώνουν τα προάστια, έχουν μετατραπεί σε εστίες μόλυνσης. Πιστεύουμε πως το πιο δυνατό μας όπλο για να ενημερώσουμε τον κόσμο για τη σοβαρότητα του προβλήματος αλλά και να πείσουμε να στρατευτούν σε ένα αγώνα κατά των περιττών σκουπιδιών είναι το δικό μας παράδειγμα. Είμαστε μια μικρή ομάδα μαθητών του Μουσικού Σχολείου Καβάλας. Η φοίτησή μας στο ειδικό αυτό σχολείο μας έμαθε να εκφραζόμαστε ευκολότερα μέσω της τέχνης. Έτσι επιλέξαμε να παρουσιάσουμε τις απόψεις μας με ένα τραγούδι του οποίου έχουμε γράψει στίχους και μουσική. Ο τίτλος του τραγουδιού είναι «Τη φύση σώσε».

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Δάφτσος, Σ., Ζώνη, Λ., Καφετζοπούλου Χ.,
Νιζάμης Κ., Ρουκ Μ.,

Σχολείο

Μουσικό Σχολείο Καβάλας

Συντονιστές εκπαιδευτικοί

Τουλιοπούλου Ε., Πατσάκα Κ., Κακάρια Γ.

Από την παρουσίαση του Μουσικού Γυμνασίου Καβάλας στο Συνέδριο

Τη φύση σώσε

Μουσική: Δάφνης Στέλιος

The musical score is written in a single system with ten staves. The first staff is the vocal line, and the subsequent nine staves are for the piano accompaniment. The music is in a 6/8 time signature and a key signature of one flat (B-flat). The score includes various musical notations such as eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings. Measure numbers 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37, and 41 are indicated at the beginning of their respective staves.

Να 'ταν η φύση ένα όνειρο καλό
που το κακό να μην υπήρχε ούτ' ένα λεπτό
απορρίμματα πολλά
μες τις πόλεις τα χωριά
τί θα πρέπει να κάνουμε για τα πράγματα αυτά

Τρόποι υπάρχουνε πολλοί
αρκεί να θες κι εσύ
για να σώσουμε τη γη
απ' αυτήν την απειλή.
Ανακόκλωσε γυαλιά
πέτα στον κάδο τα χαρτιά
φρόντισε τα ζώα τα φυτά.

Τη φύση σώσε
ζωή σε όλους δώσε
με μια κίνηση μπορείς
απ' τα σκουπίδια ν' απαλλαγείς
και μόνο σκέψου τα δικά σου τα παιδιά
πώς θα ζούνε μες σε τούτη τη βρωμιά.
Βοηθήστε λίγο μια φορά

Ας παλέψουμε μαζί για να σώσουμε τη γη
για ένα κόσμο αλλοιώτικο,
όμορφο και καθαρό.
χρυσ αφένιες αμμουδιές
και γαλάζιες θάλασσες
ένα όνειρο που μπορεί να βγει αληθινό

Ωχ, δε βαριέσαι αδερφέ...

Συγγραφείς

Κότε Κ., Μανωλεσάκη Μ., Παρασύρη Π.,
Χριστοφοράτου Τ.

Μαθητές, μαθήτριες

Μπικάκη Α., Μανωλεσάκη Μ.,
Μαραγκουδάκη Ε.

Συντονίστρια εκπαιδευτικός

Χριστοφοράτου Τ.

Σχολείο

1ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που χρηματοδοτήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Εντάχθηκε στο Δίκτυο «Φύση χωρίς Σκουπίδια» της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης. Συνεργάτες: το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και ο Περιβαλλοντικός Σύλλογος Ρεθύμνου. Οι στόχοι του προγράμματος ήταν η κατανόηση εκ μέρους των παιδιών της έννοιας του περιβάλλοντος ως αποτελέσματος δράσης φυσικών, βιολογικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων, η γνώση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και των αιτιών που τα προκαλούν, ο ρόλος των αξιών και του σύγχρονου τρόπου ζωής, η απόκτηση ενεργητικής στάσης και η ανάληψη ευθυνών. Αφού συγκεντρώθηκαν τα στοιχεία μας, μετά από έρευνα σε βιβλία, τον τύπο, δημοσιεύσεις του περιβαλλοντικού συλλόγου, συνεντεύξεις και αφηγήσεις συμπολιτών, προχωρήσαμε σε συγγραφή διαλόγων και μορφοποίηση σχετικού δρώμενου που αφορά δύο οικογένειες (κάτοχοι ξενοδοχείου και αγρότες, αντίστοιχα) που συμβάλλουν στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος με τον τρόπο που διαβιούν και εργάζονται. Τα παιδιά τους, ενώ στην αρχή παρουσιάζονται θύματα άκρατου καταναλωτισμού, ευαισθητοποιούνται στο σχολείο, στο μάθημα, στο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και, στη συνέχεια, προσπαθούν να βρουν λύσεις και ενδεδειγμένους τρόπους εργασίας και διαβίωσης που θα συμβάλλουν στην αειφορία του περιβάλλοντος.

Δεν είναι θούφα, είναι αλληλαγή *Στίχοι Τάνια Χριστοφοράτου*

Ξεκινάει το τραγούδι η μάνα ξενοδόχα και σε κάθε δίστιχο μπαίνει κι άλλος ένας απ'την οικογένεια

Πάνω στου κέρδους το βωμό, στην απληστία μου
θυσία έκανα μέχρι και την υγεία μου.
Σε λάθος πράγματα είχα δώσει σημασία
της ομορφιάς είχα ξεχάσει την αξία.
Είχα αυξήσει τις ανάγκες μου στο έπακρο
και ένα κόσμο ρημαγμένο είχα για έπαθλο
Είχα ξαπλώστρες και γκαζόν μα και πισίνα
της αμμουδιάς όμως χαθήκανε τα κρίνα.
Όλο τον τόπο είχαν γεμίσει τα σκουπίδια μου
και σαν τα έβλεπα ανασήκωνα τα φρύδια μου
Μόνο τους άλλους συνεχώς κατηγορούσα
και τη δική μου την ευθύνη την ξεχνούσα.

Τραγουδάνε τα παιδιά των αγρωτών

Τι είναι αυτό το μέλλον που τάξεις;
Τι είναι αυτοί οι καρποί που παράγεις;
Μέσα στα δηλητήρια βουλιιάζεις
Μας τρομάζεις!

Πόλεμο να κάνεις στα χημικά
θα σ'ευγνωμονούνε και τα φυτά
σύμμαχοι θα είμαστε τα παιδιά
με τα μαγικά μας τα κόλπα
Όλα αυτά δεν είναι ρομαντικά
είναι απολύτως ουσιαστικά
Γνώση θέλει βέβαια και δουλειά
και τα όνειρά μας για όληα

Ξεκινάει το τραγούδι η μάνα ξενοδόχα και σε κάθε δίστιχο μπαίνει κι άλλος ένας απ'την οικογένεια

Πάνω στου κέρδους το βωμό, στην απληστία μου
θυσία έκανα μέχρι και την υγεία μου.
Σε λάθος πράγματα είχα δώσει σημασία
της ομορφιάς είχα ξεχάσει την αξία.
Είχα αυξήσει τις ανάγκες μου στο έπακρο
και ένα κόσμο ρημαγμένο είχα για έπαθλο
Είχα ξαπλώστρες και γκαζόν μα και πισίνα
της αμμουδιάς όμως χαθήκανε τα κρίνα.
Όλο τον τόπο είχαν γεμίσει τα σκουπίδια μου
και σαν τα έβλεπα ανασήκωνα τα φρύδια μου
Μόνο τους άλλους συνεχώς κατηγορούσα
και τη δική μου την ευθύνη την ξεχνούσα.

Τραγουδάνε τα παιδιά των ξενοδόχων

Τι είναι αυτό το μέλλον που τάξεις;
Κάθε ισορροπία ταραξείς
Μέσα στον οχετό μας βουλιιάζεις
Μας τρομάζεις!

Πόλεμο να κάνεις στην υπερβολή
όσο κι αν σου χαλάει αυτό τη βοήθ
με συνεργασία και συμμετοχή
πάψε να 'χεις αδιαφορία
Όλα αυτά δεν είναι ρομαντικά
είναι απολύτως ουσιαστικά
Γνώση θέλει βέβαια και δουλειά
για του κόσμου την αειφορία

«Τα απορρίμματα»

Συγγραφείς

Όλα τα μέλη της περιβαλλοντικής ομάδας

Μαθητές, μαθήτριες

Ειρήνη Καλαρά, Αφροδίτη Σκαρίμπα

Συντονίστρια εκπαιδευτικός

Παναγιώτα Σιόλια

Σχολείο

7/θεσιο Δημοτικό Σχολείο Χιλιομοδίου Κορινθίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές της Δ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Χιλιομοδίου το σχολικό έτος 2005-2006 υλοποιήσαμε περιβαλλοντικό πρόγραμμα με θέμα «Τα απορρίμματα». Κατά τη διάρκεια του προγράμματος ασχοληθήκαμε με τη διαχείριση των φυσικών πόρων, το θέμα της απόθεσης και την ανακύκλωση. Ο γενικός σχεδιασμός περιελάμβανε τις εξής θεματικές ενότητες: Τα απορρίμματα στην τάξη, στο σχολείο, στο σπίτι, στη γειτονιά, στην πόλη, στον πλανήτη, το ταξίδι των απορριμμάτων (αποκομιδή-χωματερές- ΧΥΤΑ) και λιγότερη

η απορριμματούλα

κατανάλωση- επαναχρησιμοποίηση- ανακύκλωση. Οι δραστηριότητες μας είχαν ενταχτεί στα μαθήματα του σχολείου και ασχοληθήκαμε με εργασίες στο πεδίο (τάξη, χωριό, αυλή σχολείου, δάσος), συντάξαμε ερω-

τηματολόγια, πήραμε συνεντεύξεις, κάναμε κατασκευές, συμπληρώσαμε ηχοκάρτες, γράψαμε κείμενο για παιχνίδια ρόλων, ποιήματα, τραγούδι, φτιάξαμε έντυπα και αφίσες. Όμως το σημαντικότερο αποτέλεσμα από την εφαρμογή του προγράμματος ήταν οι δράσεις μας έξω απ' την αίθουσα. Τα Χριστούγεννα οργανώσαμε παζάρι με κατασκευές που φτιάξαμε από άχρηστα υλικά. Ανακυκλώνουμε τα οργανικά απορρίμματα και φτιάχνουμε λίπασμα. Ζωγραφίσαμε τους κάδους του σχολείου και ανακυκλώνουμε χαρτί, πλαστικό, αλουμίνιο και μπαταρίες. Κυκλοφορήσαμε εφημερίδες με τα νέα του προγράμματός μας, γράψαμε οικοκώδικα, για σωστή χρήση των φυσικών πόρων και τον μοιράσαμε στους μαθητές του σχολείου και στους γονείς τους. Φτιάξα-

ο ανακυκλωσούλης

με αφίσες και παιδαγωγικό παιχνίδι, «το φιδάκι της Ανακύκλωσης». Αναρτήσαμε στο Δημαρχείο ταμπλό με τα νέα του προγράμματος, παρουσιάσαμε θεατρικό δρώμενο στη λαϊκή με τους Χαρτούλη-

δες και τους Πλαστικούληδες για τη χρήση της πλαστικής σακούλας και τις επιπτώσεις που έχει για το περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια και στο τέλος του προγράμματος κάναμε προτάσεις για τη σωστή διαχείριση του νερού, για την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και για την ανακύκλωση. Ευαισθητοποιήσαμε, προβληματίσαμε, ενεργοποιήσαμε τους γονείς μας σε προσωπικό επίπεδο και τους παροτρύναμε σε κοινές δράσεις, συνεργαζόμενοι μ' αυτούς. Συνεργαστήκαμε με το Δήμο, με εταιρίες ανακύκλωσης υλικών, με τα γιγάνους και καταφέραμε να υλοποιούμε πρόγραμμα ανακύκλωσης με συμμετοχή των κατοίκων.

Διαχωρισμός απορριμμάτων

Ζωγραφιές και κατασκευές από τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Χιλιομοδίου

Με τη βοήθεια του Δήμου το Δημοτικό Σχολείο Χιλιομοδίου άνοιξε ένα λάκκο όπου εκεί φτιάχνανε οργανικό λίπασμα ανακυκλώνοντας τα οργανικά απορρίμματα.

Οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Χιλιομοδίου ζωγραφίζουν τον κάδο απορριμμάτων

Ο Οικοκώδικας του Δημοτικού Σχολείου Χιλιομοδίου

Οικοκώδικας για τα απορρίμματα

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΧΙΛΙΟΜΟΔΙΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

φροντίζουμε για την καθαριότητα του χώρου μας

ανακυκλώνουμε πλαστικά μπουκάλια νερού

πάρτε για ψώνια με πάνινη τσάντα

ξέρεις ότι τα υπολείμματα της τροφής σου γίνονται λίπασμα; ρίξ' τα στον ειδικό κάδο

μη πετάς πλαστικές σακούλες και αλουμινοκάρτο

προτιμάμε τις οικολογικές συσκευασίες για τα τετράδια & τις κασετίνες μας

μη πετάς τις φωτοτυπίες την πίσω εσλίδα κάρτην πρόχειρο

Το σχολείο μας συνεργάζεται με το Λιχνό Λύκειο Χιλιομοδίου Κορινθίας

Το πρόγραμμά μας συνεργάζεται με:

Διαχείριση των αστικών λυμάτων – Επιπτώσεις στο Σαρωνικό

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γυμνάσιο
Κολλεγίου Αθηνών

Συντονίστρια εκπαιδευτικός

Ειρήνη Καθαρά, Αφροδίτη Σκαρίμπα

Σχολείο

Γυμνάσιο Κολλεγίου Αθηνών

Επίσκεψη των μαθητών του Κολλεγίου Αθηνών στο Βιολογικό Καθαρισμό του Δήμου Κερατέας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Σαρωνικός κατέχει πολύ σημαντική θέση στον Ελληνικό χώρο. Ανάμεσα στις σοβαρές απειλές για τον Σαρωνικό είναι η ρύπανση που οφείλεται στη βιομηχανική, στην αγροτική δραστηριότητα και στα αστικά λύματα. Έτσι ερευνήσαμε τους τρόπους διαχείρισης αυτών των λυμάτων. Η μελέτη περιλάμβανε βιβλιογραφική έρευνα και έρευνα πεδίου μέσα από: Επίσκεψη σε τεχνική εταιρία μελετών σταθμών Βιολογικού Καθαρισμού, επίσκεψη στο Σταθμό Βιολογικού Καθαρισμού της Κερατέας σε συνεργασία με το Βιολογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, επίσκεψη στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» και στο ΕΛ.ΚΕ.ΘΕ. Μέσα από την έρευνα διαπιστώσαμε την αναγκαιότητα της ύπαρξης των σταθμών Βιολογικού Καθαρισμού, αφού μετά από τη συλλογή και επεξεργασία δειγμάτων νερού που πήραμε, η διαφορά στην καθαρότητά του νερού στην είσοδο και στην έξοδο του σταθμού Κερατέας ήταν μεγάλη. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι οι κάτοικοι τόσο στην Κερατέα όσο και σε άλλες περιοχές αντιδρούν στην εγκατάσταση ενός σταθμού Βιολογικού Καθαρισμού κυρίως λόγω άγνοιας. Αυτές οι παρατηρήσεις μας σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που συλλέξαμε από την επίσκεψή μας στο ΕΛΚΕΘΕ για τη βελτίωση του οικοσυστήματος του Σαρωνικού μετά τη λειτουργία της Ψυττάλειας μας οδήγησαν στη διατύπωση των παρακάτω προτάσεων: **1.** Ανάγκη δημιουργίας σταθμών Βιολογικού Καθαρισμού στις περιστατικές περιοχές. **2.** Ενημέρωση πολιτών ώστε να μην αντιδρούν στην εγκατάσταση και λειτουργία των σταθμών του Βιολογικού Καθαρισμού. **3.** Αυστηρός έλεγχος στη συλλογή και διαχείριση της λυματολάσπης. **4.** Ανάγκη περιβαλλοντικής προστασίας σε επιβαρυσμένες περιοχές (Ελευσίνα, Πέραμα). **5.** Λειτουργία δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων στους βιολογικούς καθαρισμούς. **6.** Θέσπιση αυστηρότερης νομοθεσίας και έλεγχος εφαρμογής της για τη διαχείριση νοσοκομειακών και βιομηχανικών λυμάτων.

Μεσόγειος. Εξαιτίας της αλόγιστης κατανάλωσης νερού και των κλιματικών αλλαγών στα επόμενα 20 χρόνια η Μεσόγειος θα πληγεί από μεγάλες ξηρασίες και λιηψιδρεία.

Διαχείριση απορριμμάτων – Τίποτα δεν είναι για πέταμα

Η εφημερίδα του Δημοτικού Σχολείου Άργους «Πλανήτης Γη S.O.S

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Περιβαλλοντική Ομάδα: Σώστε τη Γη!

Συντονιστής εκπαιδευτικός

Τρικοίλης Π.

Σχολείο

2/θεσιο Δημ. Σχολείο Άργους Καλύμνου

Ανακύκλωση οργανικής ύλης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το project μας στο Δημοτικό Σχολείο του Άργους ήταν να μεταδώσουμε τις γνώσεις μας για την ανακύκλωση στην τοπική κοινωνία και το μήνυμα ότι μπορούμε να σώσουμε το περιβάλλον του πλανήτη μας. Ανακυκλώνουμε στο σχολείο μας, το χαρτί μας, τα οργανικά μας σκουπίδια, τις μπαταρίες και τα μελανοδοχεία των εκτυπωτών μας. Ενημερώσαμε μαθητές άλλων σχολείων πώς μπορούν να κάνουν κι αυτοί το ίδιο στο δικό τους σχολείο. Κάναμε έρευνα με ερωτηματολόγια προς τους Καλύμνιους πολίτες, τις τοπικές εταιρείες και τις δημόσιες αρχές για να διαπιστώσουμε πόσο σημαντικό ήταν το πρόβλημα των σκουπιδιών στο νησί. Την έρευνα ακολούθησε η ενημέρωση όλων αυτών για το τι μπορούμε να κάνουμε για να μειώσουμε τα σκουπίδια μας. Χρησιμοποιήσαμε και την τηλεόραση για να ενημερώσουμε τους συμπολίτες μας. Διοργανώσαμε παζάρι με φακέλους και κάρτες από ανακυκλωμένο χαρτί και λάμπες από επαναχρησιμοποιημένο μπουκάλι γάλατος και ανακυκλωμένο χαρτί για να αποδείξουμε πώς μπορούμε να πετύχουμε τη μείωση των σκουπιδιών με την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση. Μιλήσαμε με το Δήμαρχο για την ανακύκλωση αθλά απογοητευτήκαμε. Μας τόνισε πως δεν μπορεί να ανακυκλωθεί στο νησί γιατί θα κοστίζει πολλά λεφτά. Όμως το κόστος για το περιβάλλον δε θα είναι μεγαλύτερο ακόμα.

Ανακύκλωση χαρτιού

Κατασκευές από ανακυκλωμένο χαρτί

www.go-recycle.gr

Εγώ συμμετέχω στην ανακύκλωση

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Κρεκούκια Α., Καταίβελας Π., Κοντοσθένους Θ.,
Λαμπίρης Ι., Οικονομόπουλος Β., Τσαούσης Δ.

Συντονιστής εκπαιδευτικός
Μπαζάνος Π.

Σχολείο

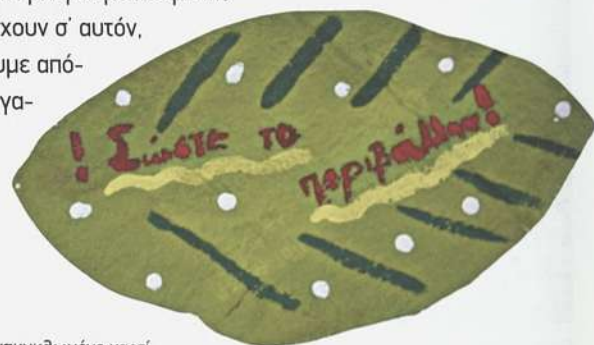
Γυμνάσιο Γαργαλιάνων

Μουσικό όργανο κατασκευασμένο με άχρηστα υλικά από μαθητές

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο ιστοχώρος www.go-recycle.gr ο οποίος συντηρείται από το Γυμνάσιο Γαργαλιάνων, έχει για σκοπό να διευκολύνει την έκφραση των μαθητών που ασχολούνται με προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σχετικά με την διαχείριση των απορριμμάτων, αλλά και να αποτελέσει ένα βήμα ενημέρωσης στο ευρύ κοινό σχετικά με τη σωστή συμπεριφορά όσο αφορά την διαχείριση των απορριμμάτων. Επιπλέον ο ιστοχώρος είναι εφοδιασμένος με ένα «εκπαιδευτικό χώρο» που δίνει τη δυνατότητα στις περιβαλλοντικές ομάδες να τοποθετούν εκεί το σχέδιο του προγράμματός τους και να καταγράφουν την πορεία υλοποίησής του. Ο ιστοχώρος έχει χρησιμοποιηθεί από τους μαθητές του Γυμνασίου Γαργαλιάνων για να δημοσιεύσουν τις εργασίες τους, ομαδικές ή ατομικές τις οποίες έκαναν κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αλλά και για τη διάχυση των τελικών αποτελεσμάτων των προγραμμάτων. Κατά τη φετινή περίοδο ο σκοπός της περιβαλλοντικής μας ομάδας είναι να αποτυπωθεί στον «εκπαιδευτικό χώρο» του ιστοχώρου το σχέδιο του προγράμματος που θα υλοποιήσει καθώς και η πορεία υλοποίησής του, ώστε να μπορούμε και με τις άλλες περιβαλλοντικές ομάδες που τυχόν συμμετάσχουν σ' αυτόν, να συγκρίνουμε τα προγράμματά μας, να ανταλλάξουμε απόψεις, να αλληλοβοηθηθούμε και γενικότερα να συνεργαστούμε για την επιτυχία των στόχων μας.

Ζωγραφική σε ανακυκλωμένο χαρτί.

Οι μαθητές στο εργαστήριο Πληροφορικής δημοσίου εργασίας στον ιστοχώρο.

Από τη θεατρική παράσταση των μαθητών σε δημοτικό σχολείο των Γαργαλιάνων

Επίσκεψη των μαθητών στο Κέντρο Διαλογής Απορριμμάτων του Δήμου Αθηναίων

Κατασκευή για παραγωγή οικιακού κομπόστ σε σπίτι μαθήτριας

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ – ΤΙΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΠΕΤΑΜΑ

"ΜΑΚΕΤΟΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ"

Συγγραφείς

Οι μαθητές και οι μαθήτριες του 2/θέσιου Δημοτικού Σχολείου Λιμνοχωρίου Αχαΐας.

Παρουσίαση

Λοτσάρη Αγγελική (Δ' Δημοτικού)-

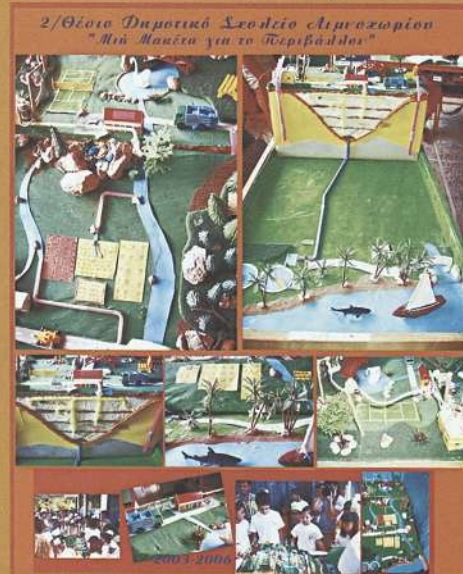
Τόκα Κωνσταντίνα (Γ' Δημοτικού)

Συντονιστής Εκπαιδευτικός

Τόκας Δημήτριος

Σχολείο

2/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Λιμνοχωρίου Αχαΐας

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ. ΔΑΣΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ Η ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΣΗ

Συγγραφείς

Μαθητές και μαθήτριες

Μαυροειδάκου Αλεξάνδρα, Στεφανάκου Ευθαλεία, Στάμου Βαθέρια, Παπαδημητρίου Μαρία, Χαρίτου Βασιλική (υλοποίηση Power Point) (από ομάδα 12)

Συντονίστρια εκπαιδευτικός

Αντωνίου Παναγιώτα

Σχολείο

Ιδιωτικό Γυμνάσιο Ν. Ηρακλείου Αττικής «Η Ελληνική Παιδεία»

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ - ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Συγγραφείς

Μαθητές και μαθήτριες

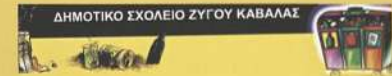
ΤΑΞΕΙΣ Ε1 & Δ1

Συντονιστής εκπαιδευτικός

ΜΩΥΣΟΓΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΔΟΜΒΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Σχολείο

10/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΖΥΓΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΠΕΤΑΜΑ

Συγγραφείς

Μαθητές, μαθήτριες

Λαποκωνσταντάκη Κέλλη, Μπίσκινη Νίκη, Πρίφτη Νάσια, Τσόγκα Νάσια Λύκειο:Αραπάκη Ελισάβετ, Κιαπεκάκη Μαριτίνα Μποτονάκη Μαρίνα, Νάνου Κων/να, Παπαβασιλείου Ιουστίνη
Συντονίστρια εκπαιδευτικός
Ξενοπούλου Δήμητρα-Τρυφωνίδου Λίλη
Σχολείο
Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουλινών
(Γυμνάσιο-Ενιαίο Λύκειο)

ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ ΓΙΑΤΙ ΓΝΩΡΙΖΩ

Συγγραφείς

Μαθητές και μαθήτριες

Αιτική Φένια, Γεωργίου Ελεάννα, Γκέγκα Κωνσταντίνα, Γκέγκα Μαρίνα, Γκούνα Δώρα, Θεοδωρή Ευγενία, Κοθύβα Βάνα, Κουλιάνου Ελένη, Κραγιουπούλου Στέλλα, Κυριοθήληρ Μαρία, Μποζασιδής Δημήτρης, Τζουβέρα Κατερίνα, Τουμανίδης Μίλτος
Συντονιστής εκπαιδευτικός
Καζαντζίδης Νίκος
Σχολείο
6ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Συγγραφείς

Μαθητές

και μαθήτριες

Β' και Γ' τάξης
που απαρτίζουν
την περιβαλλοντική
ομάδα
Συντονίστρια
εκπαιδευτικός
Σταυράκη Μαρία,
Μουσικός
Σχολείο
3ο Γυμνάσιο Αιγίου

ΦΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

Συγγραφείς

Μαθητές

και Μαθήτριες

Βινίσιο Ντούβλης,
Νίκος Βοσιδής,
Αποστόλης Τζήμας
Συντονίστρια
Εκπαιδευτικός
Πάνου Παναγιώτα
Σχολείο
9/θ Δημοτικό Σχολείο
Πύλης Τρικάλων

Ομάδες εργασίας Εργαστήρια

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ (Γυμνάσιο)

Εμπυχωτές

Νίκος Στεφανόπουλος, Μαρία Δημοπούλου

Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες από τα σχολεία:

Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουλίνων, Κολλήγιο Αθηνών, 1ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου, Γυμνάσιο Γαργαλιάνων, 5ο Γυμνάσιο Θήβας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Εμείς οι μαθητές που συμμετείχαμε στο βιωματικό εργαστήριο με θέμα τον καταναλωτισμό αφού χωριστήκαμε σε ομάδες, επεξεργαστήκαμε υλικό σχετικό με τις πρώτες ύλες και την ενέργεια που απαιτούνται για την παραγωγή και την κατανάλωση ενός προϊόντος, με τις συσκευασίες των προϊόντων και τέλος με απλές καθημερινές πρακτικές που μπορούμε να ακολουθήσουμε όλοι μας και συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Μετά από συζήτηση αποφασίσαμε ότι θα πρέπει :

- Να καταναλώνουμε με οικολογική συνείδηση.
- Να καλλιεργήσουμε την ιδέα των βιολογικών προϊόντων με το σήμα ECO

- Να συμμετέχουμε σε ανακύκλωση υλικών και να προτιμούμε ανακυκλωμένα προϊόντα στις αγορές μας.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ (Δημοτικό)

Εμπυχωτές

Μαριάννα Χατζημιχαήλ, Σοφία Καινούργιου

Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες από τα σχολεία:

Δημοτικό Ζυγού Καβάλλας, Δημοτικό Χιλιμοδίου, Δημοτικό Άργους Καλύμνου, 142ο Δημοτικό Αθηνών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Εμείς οι μαθητές που συμμετείχαμε στο εργαστήρι με θέμα τη διαφήμιση χωριστήκαμε σε 2 ομάδες. Τα μέλη κάθε ομάδας συζήτησαν για το προϊόν που προτιμούσαν να διαφημίσουν και δημιούργησαν τις δικές τους αφίσες.

Η α' ομάδα επέλεξε να διαφημίσει τις μπαταρίες:

«Η... επαναφορτιζόμενη ... FORTBATTERY.

Κοστίζει λιγότερο διαρκεί περισσότερο!»

Χαρακτηριστικά:

- Έχει μεγάλη διάρκεια ζωής
- Φιλική προς το περιβάλλον

- Φιλική προς την τσέπη μας

- Κοστίζει λιγότερο, διαρκεί περισσότερο

Η β' ομάδα επέλεξε να διαφημίσει το γάλα:

«Ένα γάλα πεντανόστιμο που σε τραβάει με την ποιότητά του, την καλή του τιμή, και τη συσκευασία του, που ανακυκλώνεται.»

«Απ' την αγελάδα στο μπουκάλι»

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

(Γυμνάσιο / Λύκειο)

Εμπυχωτές

Παντελής Μπαζάνος, Σταμάτης Σκαμπαρδώνης

Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες από τα σχολεία:

Βαθέτιο Γυμνάσιο Ίου, Ελληνικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης, Εκπαιδευτήρια «ΑΘΗΝΑ», Ιδιωτικό Γυμνάσιο Ηρακλείου «Η Ελληνική Παιδεία», Γυμνάσιο Γαργαλιάνων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

- Φυσικό Περιβάλλον άγγιγμα ζωής!

- Πάρε και εσύ μέρος στο διαγωνισμό που γίνεται για την ποιότητα του περιβάλλοντος!!!

- Η συμμετοχή σου είναι η ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο.

- Λοιπόν τι περιμένεις... Μπορούμε κι εμείς να ανακυκλωθούμε!!!

- Έχεις σκεφτεί ότι ένας περίπατος στα περιβαλλοντικά πάρκα μπορεί να σε κάνει να αγαπήσεις: τη ΦΥΣΗ!!!

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

(Δημοτικό/ Γυμνάσιο)

Εμπνευστές

Αντιόπη Φραντζή

Σοφία Πλατανισιώτη

Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες από τα σχολεία:

Δημοτικό Λυκαβητού, 3ο Γυμνάσιο Αιγίου, 5ο Γυμνάσιο Θήβας, Σχολή Χατζήβεν, 6ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

- Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των σκουπιδιών στο προαύλιο των σχολείων πρέπει να συνεργαστούν μαθητές, δάσκαλοι και καθηγητές, και όχι να ρίχνουν ευθύνης οι μόνιμοι δέ.

- Οι καθηγητές πρέπει να βοηθήσουν τους μαθητές να

συγκροτήσουν ομάδες οι οποίες θα καθαρίζουν το προαύλιο. Ακόμη θα μπορούσαν να προστεθούν περισσότεροι κάδοι και να οργανωθεί πρόγραμμα ανακύκλωσης σε όλα τα σχολεία.

- Οι καθηγητές θα πρέπει να δείχνουν περισσότερο ενδιαφέρον και εμπιστοσύνη στα παιδιά, γιατί μόνο όταν τα παιδιά αισθανθούν ότι το σχολείο τους ανήκει θα ενδιαφερθούν για την καθαριότητά του.

ΜΟΥΣΙΚΟ (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο)

Εμπνευστής

Εύη Ντινοπούλου

Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες από τα σχολεία:

Μουσικό Σχολείο Καβάλλας, Μουσικό Σχολείο Καθαμάτας, 6ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, 1ο Δημοτικό Νάξου.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο)

Εμπνευστές

Άννη Θεοδωρακάκου, Ελένη Σούμα

Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και μαθήτριες από τα σχολεία:

Δημοτικό Λιμνοχωρίου, Δημοτικό Πύλης Τρικάλων, Ελληνικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης, 10ο Γυμνάσιο Ιλίου, Γυμνάσιο Γαργαλιάνων.

Ψηφίσματα Ομάδων Εργασίας Συνεδρίου

Ομάδα Εργασίας 1 - Καταναλωτισμός

- ✗ Να αγοράζουμε λιγότερο
- ✗ Να απολαμβάνουμε περισσότερο
- ✗ Να λέμε ΟΧΙ στην ποσότητα & ΝΑΙ στην ΠΟΙΟΤΗΤΑ.

Ομάδα Εργασίας 3 – Ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας και προστασία φυσικού περιβάλλοντος

- ✗ Πληροφορήσου και ωφελήσου το καθαρό περιβάλλον είναι για την υγεία τη δική σου, για τη ζωή σου

Ομάδα Εργασίας 5 – Μουσική

Σκουπίδια

Σκουπίδια συνεχώς όλοι πετάμε
Σκουπίδια όπου κι αν πάμε
Το σπίτι μας γεμίζουμε με πράγματα
Απ' τα χαράματα ως τα μεσάνυχτα
Μονάχα τη βοήη μας πια κοιτάμε
Και τα άλλα όσα έρθουν και όσα πάνε

Μας πείσανε πως έχουμε ανάγκες
Ανύπαρκτες μα απίστευτα μεγάλες
Κι αυτά που οι διαφημίσεις μας σερβίρουνε
Τα τρώμε και καλή τα καταπίνουμε

Σ' αυτό τον όγκο σκουπιδιών που μας σκεπάζει
Η κατανάλωση δεν είναι αυτοσκοπός
Πρέπει να βρούμε ένα πέρασμα να βγάλει
Απ' το σκοτάδι του αδιέξοδου στο φως.

Ομάδα Εργασίας 2 - Διαφήμιση

- ✗ Αγοράζω αυτό που χρειάζομαι και μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί.

Ομάδα Εργασίας 4 – Ευαισθητοποίηση σχολικής κοινότητας

- ✗ Να συνεργαστούν μαθητές, δάσκαλοι και καθηγητές, να συγκροτήσουν ομάδες που θα αναλάβουν να καθαρίζουν το προαύλιο και να οργανώνουν προγράμματα ανακύκλωσης σε όλα τα σχολεία.

Ομάδα Εργασίας 6 - Κατασκευές

- ✗ Στην ανακύκλωση ελάτε όλοι, να γίνει η γη μας περιβόλι.
- ✗ Αγκαλιασμένοι όλοι μαζί, για την προστασία του πλανήτη από την καταστροφή.
- ✗ Αν πράγματα δεν ανακυκλώνεις, τη φύση εσύ πληγώνεις.

Δείγματα από τις αξιολογήσεις εκπαιδευτικών, μαθητών και μαθητριών που συμμετείχαν στο 1ο Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

 Συχαρητήρια! Ήθελα και γραπτώς να πω τα συχαρητήριά μου για τη δαμνεία οργάνωση του 1ου Πανελλήνιου Μαθητικού Συνεδρίου για τα «εκουπίδια».

Έμεινα πραγματικά ενδουισασμένη και εντυπωσιασμένη από όλα: τον προγραμματισμό και το συντονισμό, τη σοβαρότητα και την υπευθυνότητα που διέκρινε όλους αυτούς που δούλεψαν για την εκδήλωση. Και νομίζω πως το αποτέλεσμα εας δικαίωσε. Δεν έχω να κάνω καμία αρνητική παρατήρηση. Συχαρητήρια σε όλους τους οργανωτές. Εύχομαι καλή συνέχεια.

Από την πλευρά των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται σε τέτοια προγράμματα διαπιστώνω για μια ακόμη φορά πόσο έχουμε ανάγκη από τέτοιες συναντήσεις. Μας δίνεται η δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή μεταξύ μας και να ανταλλάξουμε απόψεις, γενικά να πάρουμε και κουράγιο βλέποντας τελικά πως είμαστε πολλοί που έχουμε αυτή την τρέλα να ελεγα να ασκωηδούμε με τη ψυχή μας με κάτι τόσο σοβαρό όπως το περιβάλλον και βέβαια να «ανοίξουμε» τα μάτια μας, να δούμε τι γίνεται και στα άλλα σχολεία, να πάρουμε και να ανταλλάξουμε ιδέες και απόψεις. Γενικά τέτοιες εκδηλώσεις αναζωπυρώνουν το ενδιαφέρον μας και μας δίνουν κουράγιο και κέφι να συνεχίσουμε.

Από την πλευρά των μαθητών τώρα, τι να πω; Μοναδική εμπειρία αν κρίνω από τον ενδουισασμό και τη χαρά των δικών μου παιδιών για αυτά που έζησαν τη μέρα εκείνη. Έμαθαν ένα σωρό πράγματα, γεύτηκαν εμπειρίες, απέκτησαν αυτοπεποίθηση και τους άνοιξε η όρεξη για καινούργιες, δημιουργίες με στόχο πάντα την ευαισθητοποίηση των μεγάλων για την προστασία του Περιβάλλοντος. Και κυρίως, ήρθαν σε επαφή με άλλα παιδιά, είδαν, άκουσαν, έμαθαν τι γίνεται και αλλού, έκαναν γνωριμίες και κοινωνικοποιήθηκαν.

Σας ευχαριστούμε όλοι ολόψυχα για αυτό το «δωρό», το έχουμε όλοι τόσο ανάγκη.

 Το συνέδριο ήταν πάρα πολύ καλά οργανωμένο και πιστεύουμε ότι πέτυχε τους στόχους του. Είναι σημαντικό να γίνει 2ο συνέδριο αλλά να είναι ανοικτό και να το παρακολουθήσουν περισσότεροι μαθητές, γιατί αυτοί λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές και προάγουν την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

 Θα θέλαμε να είχαν τη δυνατότητα να συμμετέχουν περισσότερα σχολεία. Να ακούσουμε τις προτρεπτικές γνώμες ειδικών πάνω σε θέματα περιβάλλοντος. Μας άρεσε που συμμετείχαν στο συνέδριο διαφορετικής ηλικίας μαθητές.

 Η οργάνωση, η διάθεση του χρόνου, η διάκριση σε όλα τα θέματα (ακόμα και ε' αυτό της υποδοχής του καθενός μας μέσα στα τόσα καθήκοντα των Υπευθύνων του Συνεδρίου) ήταν άψογη, εκπληκτικά εγκάρδια και ζεστή. Ο συντονισμός υποδειγματικός. Το υλικό πολύτιμο, φτιαγμένο με ιδιαίτερη φροντίδα. Εγκάρδια συχαρητήρια για την άψογη οργάνωση, την άνετη ατμόσφαιρα, την συνολική διαχείριση των πραγμάτων. Νομίζω πως είναι η πρώτη φορά που δεν έχω την παραμικρή πρόταση υπόδειξης σε οργάνωση Συνεδρίου. Η ιδέα ήταν δαμνεία και η υλοποίησή της αξιοδαμνεία.

 Πιστεύω πως το Συνέδριο ανταποκρίθηκε πλήρως στις προσδοκίες μου, ήταν πραγματικά κάτι καινούργιο για την Ελληνική πραγματικότητα και είγουρα ήταν η καλύτερη αρχή. Δεν είχε να ζηλέψει απολύτως τίποτε από συνέδρια που γίνονται στο εξωτερικό.

 Θα μπορούσε να διαρκέσει περισσότερες ημέρες και να γίνει εκτός Αθηνών

ΜΑΘΗΤΕΣ / ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ

 Οι εντυπώσεις μου για το Συνέδριο ήταν άριστες. Εκεί πέρα ήταν όλοι τους πολύ καλοί και πολύ φιλόξενοι. Είχα και ωραίες εντυπώσεις για τα προγράμματα των παιδιών από άλλα σχολεία. Μου άρεσαν τα προγράμματα από τα παιδάκια των νηπιαγωγείων. Αλλά πιο πολύ εντύπωση μου έκανε το μουσικό σχολείο Καλαμάτας, αυτό δεν θα το ξεχάσω ποτέ. Είχα μια πολύ ωραία εντύπωση στις ζωγραφίες που κάναμε με τα κουπίδια. Πραγματικά, ήταν τέλειο και λίγο περίεργο. Γιατί εγώ δεν είχα ξαναζωγραφίσει με κουπίδια. Με λίγα λόγια αυτό το Συνέδριο δε θα το ξεχάσω ποτέ σε όλη μου τη ζωή.

 Ήταν τέλειο. Δεν χρειάζεται βελτίωση.

10^ο

**Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο
της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης**

*Τα σκουπίδια αν μειώσουμε,
τη φύση θα γλιτώσουμε*

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Πρόεδρος

Μαρία Ρουσσουμουστακάκη

Μέλη

Γεωργία Φέρμελη

Κλεοπάτρα Χατζηκώστα

Διονυσία Παπαδοπούλου

Αλεξία Νικηφοράκη

Σταμάτης Σκαμπαρδώνης

Αθήκη Βαβούρη

Βασιλική Οικονόμου

Ευάγγελος Κούκλης

Σταυρούλα Αλεξανδροπούλου

Παντελής Μάναλης

Νίκος Στεφανόπουλος

Σοφία Καινούργιου

Επιστημονική Επιτροπή

Ανδρέας Καραμάνος

Μαρία Σωτηράκου

Ευγενία Φιλογαϊτη

Κωνσταντίνα Σκαναβή

Δήμητρα Σπυροπούλου

Μαρία Ρουσσουμουστακάκη

Μαρία Δημοπούλου

Σοφία Περδικάρη

Θεόδωρος Γούπος

Γεωργία Φέρμελη

Σοφία Πλητανιστιώτη

Εμπνευστές

Νίκος Στεφανόπουλος

Αντιόπη Φραντζή

Ελένη Σούμα

Σταμάτης Σκαμπαρδώνης

Σοφία Καινούργιου

Παντελής Μπαζάνος

Εύη Ντινοπούλου

Άννη Θεοδωρακάκου

Μαριάννα Χατζημιχαήλ

Μαρία Δημοπούλου

Σοφία Πλητανιστιώτη

Υπό την αιγίδα του
Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης

Χορηγός

ALPHA BANK

Γραμματειακή Υποστήριξη

Πάνος Μαθιουδάκης

Μαρία – Ιωάννα Κουτσουδάκη

**ΕΒελοντές Ελληνικής Εταιρίας
Προστασίας της Φύσης**

**Το συνέδριο είναι στο πλαίσιο
του Δικτύου Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης**

«Φύση χωρίς σκουπίδια»

**Συντονιστές Δικτύου «Φύση Χωρίς
Σκουπίδια»**

- Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Ρεθύμνης
- Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης

*Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, όσον αφορά την
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, στοχεύει*

- Στην εποικοδομητική συνεργασία όλων των φορέων που εμπλέκονται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
- Στη σύνδεση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με τα Προγράμματα για την προστασία της φύσης, ώστε να γίνεται περισσότερο πρακτική

*Επίσης, υποστηρίζει συστηματικά το έργο
των εκπαιδευτικών με*

- την άμεση και καλύτερη επικοινωνία,
- την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, που γράφεται από εκπαιδευτικούς,
- τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων,
- τη δημοσίευση καινοτόμων δραστηριοτήτων,
- τη χρήση όποιου μέσου προωθεί την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και προάγει το έργο της.

Τα ενυπόγραφα άρθρα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις των συγγραφέων και όχι αναγκαστικά της Εταιρίας.

Το φωτογραφικό υλικό προέρχεται από το αρχείο της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης και των συνεργατών της, εκτός εάν σημειώνεται διαφορετικά.

Μοιραστείτε μαζί μας τις σκέψεις, ιδέες και προβληματισμούς σας.

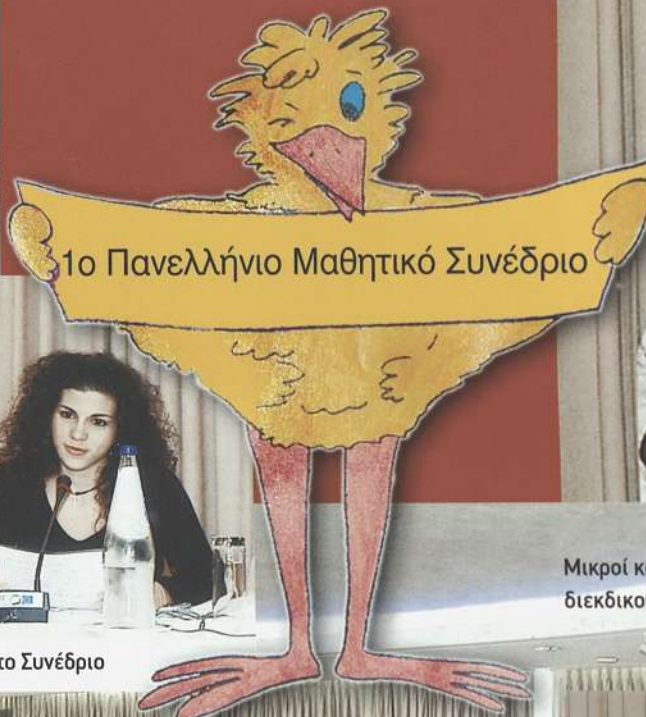
Αν θέλετε να δείτε δημοσιευμένες τις δραστηριότητές σας, τις σκέψεις σας και τους προβληματισμούς σας, ιδού το βήμα που θα σας δεχτεί και θα αξιοποιήσει τη δημιουργική και πρωτότυπη δουλειά σας.

Περιμένουμε και επιθυμούμε τη συνεργασία με σας, τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, τους ειδικούς επιστήμονες, τους ευαισθητοποιημένους ανθρώπους.

Τηλεφωνήστε για πληροφορίες στο 210-3224 944, και στείλτε το κείμενο σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση: hspn@hol.gr

www.eepf.gr

Τα κορίτσια της αφίσας σε παλιά εκδήλωση επάνω και σήμερα στο Συνέδριο

Μικροί και μεγάλοι μαθητές και μαθήτριες διεκδικούν ένα καθαρό περιβάλλον

